

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การนำเสนอผลการวิจัยในบทที่ 5 นี้ จะแบ่งหัวข้อการเสนอออกเป็น 4 หัวข้อใหญ่ๆ ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลกระทบของการบริหารจัดการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสนามไชย ที่มีต่อการบริการสุขภาพของประชาชนในเขตตำบลสนามไชย อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา ดังนี้

1. เพื่อศึกษาผลกระทบในด้านการบริหารจัดการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสนามไชย ที่มีต่อการบริการสุขภาพของประชาชนในเขตตำบลสนามไชย
2. เพื่อเปรียบเทียบมาตรการการบริหารจัดการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสนามไชย ที่มีต่อการบริการสุขภาพของประชาชนในเขตตำบลสนามไชย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สรุปผล

ข้อค้นพบ ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 สามารถสรุปได้ว่า หลังจากยกระดับสถานีอนามัยตำบล เป็นโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพแล้ว การบริหารจัดการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสนามไชย ได้ส่งผลกระทบเชิงบวกค่อนข้างสูง การบริการสุขภาพของประชาชนในเขตตำบลสนามไชย ทั้งด้านส่งเสริมสุขภาพ ด้านการรักษาพยาบาล ด้านการควบคุมป้องกันโรคและด้านฟื้นฟูสุขภาพ

1. ด้านส่งเสริมสุขภาพ มีผลกระทบค่อนข้างสูง หลังจากที่ได้มีการบริหารจัดการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสนามไชย ที่มีต่อการบริการสุขภาพของประชาชนในเขตตำบลสนามไชย การส่งเสริมสุขภาพของประชาชนในเขตพื้นที่ ได้รับความร่วมมือจากทั้งทางภาครัฐและภาคประชาชน ยกตัวอย่างเช่น การจัดให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริการทางสาธารณสุขในเรื่องต่างๆ ทำให้เข้าถึงประชาชนได้อย่างเต็มที่ การจัดโครงการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลสนามไชยและ

กองทุนหลักประกันสุขภาพ เป็นต้น ทำให้การส่งเสริมสุขภาพของประชาชนในเขตพื้นที่ ตำบลสนามไชยมีผลกระทบค่อนข้างสูงในเชิงบวก

2. ด้านการรักษาพยาบาล มีผลกระทบค่อนข้างสูง หลังจากที่ได้มีการบริหารจัดการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสนามไชย ที่มีต่อการบริการสุขภาพของประชาชนในเขตตำบล สนามไชย ปัจจุบันมีแพทย์/เจ้าหน้าที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้การดูแลสุขภาพแวดล้อม สถานที่สะอาดขึ้น และมีการคิดป้ายแนะนำขั้นตอน ส่วนในการพบแพทย์/เจ้าหน้าที่ มีการแจ้งวัน-เวลา และให้ใบนัด อย่างชัดเจน ทำให้การรักษาได้อย่างทันท่วงที

3. ด้านการควบคุมป้องกันโรค มีผลกระทบค่อนข้างสูง หลังจากที่ได้มีการบริหารจัดการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสนามไชยที่มีต่อการบริการสุขภาพของประชาชนในเขตตำบล สนามไชย ทางโรงพยาบาลได้มีการออกหน่วยบริการตรวจร่างกายประชาชนร่วมกับทางองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น และได้มีการอบรมให้ความรู้แก่ประชาชน เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ ในการควบคุมป้องกันโรคและภัยสุขภาพ ในการดูแลตนเองและคนในครอบครัว

4. ด้านการฟื้นฟูสุขภาพ มีผลกระทบค่อนข้างสูง หลังจากที่ได้มีการบริหารจัดการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสนามไชยที่มีต่อการบริการสุขภาพของประชาชนในเขตตำบล สนามไชย แพทย์มีความรู้ความชำนาญ สามารถช่วยเหลือผู้ป่วยและให้คำแนะนำในการกายภาพบำบัด และการช่วยเหลือตัวเอง ตลอดจนการออกตรวจเยี่ยมผู้ป่วยหลังกลับไปรักษาตัวที่บ้าน

ข้อค้นพบ ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 สามารถสรุปได้ว่า เมื่อเปรียบเทียบผลกระทบ ของการบริหารจัดการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสนามไชยที่มีต่อการบริการสุขภาพ ของประชาชน โดยการทดสอบสมมติฐาน มีข้อค้นพบดังตาราง 18

ตาราง 18 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานการวิจัย	ผลการทดสอบ
1. ผลกระทบของการบริหารจัดการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสนามไชยที่มีต่อการบริการสุขภาพของประชาชน จำแนกตามเพศ	ไม่ยอมรับสมมติฐาน
2. ผลกระทบของการบริหารจัดการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสนามไชยที่มีต่อการบริการสุขภาพของประชาชน จำแนกตามอายุ	ไม่ยอมรับสมมติฐาน
3. ผลกระทบของการบริหารจัดการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสนามไชยที่มีต่อการบริการสุขภาพของประชาชน จำแนกตามการศึกษา	ไม่ยอมรับสมมติฐาน
4. ผลกระทบของการบริหารจัดการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสนามไชยที่มีต่อการบริการสุขภาพของประชาชน จำแนกตามอาชีพ	ไม่ยอมรับสมมติฐาน
5. ผลกระทบของการบริหารจัดการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสนามไชยที่มีต่อการบริการสุขภาพของประชาชน จำแนกตามรายได้	ไม่ยอมรับสมมติฐาน

อภิปรายผล

ในการวิเคราะห์ถึงองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย ผู้วิจัยจะอภิปรายเปรียบเทียบระหว่างข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาและองค์ความรู้เดิมจากเนื้อหาบทที่ 2 ดังนี้

ผลกระทบของการบริหารจัดการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสนามไชยที่มีต่อการบริการสุขภาพของประชาชนในเขตตำบลสนามไชย อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี ในภาพรวมผลกระทบอยู่ในระดับค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 4 ด้าน ได้ดังนี้

1. ด้านการรักษาพยาบาล พบว่า ในภาพรวมด้านการรักษาพยาบาล มีผลกระทบค่อนข้างสูง ซึ่งจะอยู่ในลำดับที่ 1 เนื่องจากด้านนี้เกี่ยวกับการบริการและการรักษาพยาบาลผู้ป่วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอนุศักดิ์ ช้างมิ่ง (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องเจตคติของผู้ป่วยในที่มีต่อคุณภาพบริการของโรงพยาบาลนครปฐม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา

แผนกที่เข้ารับการรักษาและประเภทของบัตรสวัสดิการการรักษาพยาบาล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ ผู้ป่วยในที่เข้ารับบริการรักษาพยาบาลในแผนกอายุรกรรม ศัลยกรรม สูติ-นรีเวชกรรมและศัลยกรรมกระดูก ผลการศึกษาพบว่า เจตคติของผู้ป่วยในที่มีต่อคุณภาพบริการของโรงพยาบาลนครปฐมอยู่ในระดับดี เพศ อายุและระดับการศึกษาของผู้ป่วยใน มีผลทำให้เจตคติด้านบริการของโรงพยาบาลนครปฐมอยู่ในระดับดี เพศ อายุและระดับการศึกษาของผู้ป่วยใน มีผลทำให้เจตคติต่อคุณภาพบริการแตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้ป่วยในที่เข้ารับการรักษาในแผนกและที่มีประเภทบัตรสวัสดิการ การรักษาพยาบาลที่ต่างกัน มีเจตคติต่อคุณภาพบริการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ด้านการป้องกันควบคุมโรค พบว่า ในภาพรวมด้านการป้องกันควบคุมโรค มีผลกระทบค่อนข้างสูง ซึ่งจะอยู่ในลำดับที่ 2 เนื่องจากด้านนี้ เป็นด้านที่เกี่ยวกับการป้องกัน โรคติดต่อต่างๆ รวมไปถึงการควบคุมรักษาโรคเรื้อรัง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษณี โพธิ์ชนะพันธุ์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจต่อบริการของผู้ที่มารับบริการแผนกผู้ป่วยนอก สถาบันโรคผิวหนัง โดยสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 302 คน พบว่าผู้มารับบริการมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เกี่ยวกับเรื่องการจัดบริการในแต่ละจุด เกี่ยวกับการจัดบริการของห้องตรวจ สถานที่สำหรับรอตรวจคับแคบ ไม่เหมาะสม มีที่นั่งก่อนเข้ารับการตรวจไม่เพียงพอ ระยะเวลาในการรอตรวจนานเกินไป สำหรับด้านการประสานการบริการ มีความพึงพอใจน้อย โดยเฉพาะห้องบัตรกับห้องตรวจ และในส่วนค้นประวัติค่าซ้ำหรือแฟ้มประวัติหาย ความพึงพอใจต่ออัยสัชยและการให้เกียรตินั้น ผู้รับบริการมีความพึงพอใจน้อย เนื่องจากผู้รับบริการได้รับในสิ่งทีน้อยกว่าสิ่งที่ตนคาดหวังไว้ จึงเกิดความพึงพอใจน้อย สำหรับข้อมูลที่ได้รับคุณภาพบริการและค่าใช้จ่ายอยู่ในระดับปานกลาง

3. ด้านส่งเสริมสุขภาพ พบว่า ในภาพรวมด้านส่งเสริมสุขภาพ มีผลกระทบค่อนข้างสูง ซึ่งจะอยู่ในลำดับที่ 3 เนื่องจากด้านนี้ เป็นด้านที่เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพร่างกายของประชาชน ในท้องถิ่น จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของชลดา คล้ายคลึง (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของประชาชนวัยทำงานในตำบลบัวขา อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี จำนวน 84 คน ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ โดยรวมของประชาชนวัยทำงานและรายด้าน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก ส่วนความแตกต่างด้านเพศและอาชีพไม่มีผลต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ โดยรวม ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ ระดับการศึกษาสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมด้านการนอนหลับ และการทำกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ด้านการฟื้นฟูสุขภาพ พบว่า ในภาพรวมด้านการฟื้นฟูสุขภาพ มีผลกระทบค่อนข้างสูง ซึ่งจะอยู่ในลำดับที่ 4 เนื่องจากด้านนี้จะ เป็นด้านที่เกี่ยวกับการบำบัดฟื้นฟูสุขภาพร่างกายและจิตใจของผู้ป่วยเพื่อให้ผู้ป่วยสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุศักดิ์ ช้างมิ่ง

(2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องเจตคติของผู้ป่วยในที่มีต่อคุณภาพบริการของโรงพยาบาลนครปฐม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา แผนกที่เข้ารับการรักษาและประเภทของบัตรสวัสดิการ การรักษาพยาบาล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ ผู้ป่วยในที่มีเข้ารับบริการรักษาพยาบาลในแผนกอายุรกรรม ศัลยกรรม สูติ-นรีเวชกรรมและศัลยกรรมกระดูก ผลการศึกษาพบว่า เจตคติของผู้ป่วยในที่มีต่อคุณภาพบริการของโรงพยาบาลนครปฐมอยู่ในระดับดี เพศ อายุและระดับการศึกษาของผู้ป่วยใน มีผลทำให้เจตคติด้านบริการของโรงพยาบาลนครปฐมอยู่ในระดับดี เพศ อายุและระดับการศึกษาของผู้ป่วยในมีผลทำให้เจตคติต่อคุณภาพบริการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้ป่วยในที่มีเข้ารับการรักษาในแผนกและที่มีประเภทบัตรสวัสดิการ การรักษาพยาบาลที่ต่างกัน มีเจตคติต่อคุณภาพบริการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษา ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีข้อเสนอแนะที่เป็นนัยยะในเชิงนโยบายที่สำคัญ ดังนี้

1. ผลกระทบของการบริหารจัดการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสนามไชย ที่มีต่อการบริการสุขภาพของประชาชนในเขตตำบลสนามไชย อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี ในด้านการรักษาพยาบาลนั้น นอกจากจะมีการพัฒนาในส่วนของแพทย์เจ้าหน้าที่ สถานที่และอุปกรณ์แล้ว ควรจะต้องมีการส่งเสริมความรู้ให้ประชาชนมีความรู้ความสามารถในการรักษาพยาบาลตนเองในเบื้องต้นได้ เพื่อเป็นบรรเทาหรือลดอาการเจ็บป่วยของผู้ที่เจ็บป่วยได้
2. ผลกระทบของการบริหารจัดการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสนามไชย ที่มีต่อการบริการสุขภาพของประชาชนในเขตตำบลสนามไชย อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี ในด้านการควบคุมป้องกันโรค นอกจากจัดอบรมให้ความรู้แก่แพทย์/เจ้าหน้าที่แล้ว ควรจะต้องมีการจัดอบรมให้กับอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน ให้มีความชำนาญ มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ ในการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ เพื่อจะได้นำองค์ความรู้ไปเผยแพร่ แนะนำให้ประชาชน ในท้องถิ่นต่อไป
3. ผลกระทบของการบริหารจัดการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสนามไชย ที่มีต่อการบริการสุขภาพของประชาชนในเขตตำบลสนามไชย อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี ในด้านส่งเสริมสุขภาพ นอกจากส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาสุขภาพแล้ว สร้างเครือข่ายหรือชมรมกีฬา เพื่อให้เด็กและเยาวชน ประชาชนในท้องถิ่นเล็งเห็นถึงความสำคัญ ของสุขภาพ และมีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง

4. ผลกระทบของการบริหารจัดการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสนามไชย ที่มีต่อการบริการสุขภาพของประชาชนในเขตตำบลสนามไชย อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี ในด้านฟื้นฟูสุขภาพ นอกจากจะส่งเสริมให้แพทย์/เจ้าหน้าที่ให้มีความรู้ความสามารถในการฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้รับบริการแล้ว ควรจัดให้มีการให้ความรู้แก่ผู้ป่วยเพื่อให้ผู้ป่วยสามารถจัดการกับตนเองหรือช่วยเหลือตนเองได้ เพื่อให้ผู้รับบริการมีความเป็นอยู่หรือใช้ชีวิตได้ตามปกติเหมือนคนอื่นๆ ทั่วไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

หลังจากที่ได้ดำเนินการวิจัยเรื่องผลกระทบของการบริหารจัดการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสนามไชยที่มีต่อการบริการสุขภาพของประชาชนในเขตตำบลสนามไชย อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการดำเนินการวิจัยหลังจากนี้คือ

1. ควรมีการศึกษาถึงผลกระทบของการบริหารจัดการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดจันทบุรี ในภาพรวมทั้งจังหวัด เพื่อทำการเปรียบเทียบถึงผลกระทบของการบริหารจัดการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในแต่ละพื้นที่ เพื่อจะทำให้ได้มาซึ่งตัวชี้วัดที่ใช้เป็นมาตรฐานได้

2. ควรทำการศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพ ในด้านผลกระทบของการบริหารจัดการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบเพิ่มเติมในรายละเอียดที่ต้องการศึกษา

3. เพื่อให้ผลกระทบของการบริหารจัดการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล มีการพัฒนานโยบายได้ตรงตามความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ดังนั้น ในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาโดยเน้นหรือให้ความสำคัญตามตัวแปรด้านต่าง ๆ ของผลการศึกษา เช่น การปฐมพยาบาลผู้ป่วยเบื้องต้น การคุ้มครองผู้บริโภค เป็นต้น

การศึกษารายละเอียดผลกระทบของการบริหารจัดการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสนามไชยที่มีต่อการบริการสุขภาพของประชาชนในเขตตำบลสนามไชย อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี ครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เลือกกรณีศึกษาของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสนามไชย อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี เนื่องจากยังไม่มีผู้ใดศึกษาและทำการค้นคว้าวิจัยมาก่อน โดยผลของการศึกษาจะเป็นข้อมูลที่สนับสนุนการขับเคลื่อนการบริหารจัดการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสนามไชยให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลในประเด็นอื่นๆ และเพื่อเป็นแนวทางให้กับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล/องค์กรบริหารส่วนตำบล ได้นำไปใช้ประโยชน์ในการขับเคลื่อนหรือการบริหารจัดการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลไปสู่การปฏิบัติให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับพี่น้องประชาชนในท้องถิ่นของตน แต่ทั้งนี้การศึกษาวินิจฉัยเป็นการศึกษาเฉพาะของการบริหารจัดการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสนามไชย อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี เพียงแห่งเดียว

จึงควรที่จะให้สถาบันที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยได้ทำการศึกษาในเรื่องเดียวกันนี้ในภาพรวมของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทั่วประเทศ เพื่อให้ได้ข้อค้นพบอื่นๆ เพิ่มเติมที่สำคัญและจำเป็นต่อการบริหารจัดการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลอย่างแท้จริง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี